Redactiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 249. Brașovŭ, Sâmbătă 12 (24) Noemvrie 1888.

Brașovŭ, 11 Noemvrie v.

In momentele de față se tractéză în dieta ungurésca de trei lucrurĭ marĭ: *de conversiunea datoriilorŭ de statŭ, de rĕscumpĕrarea regaliilorŭ* de către statŭ și de o *nouă organisare a armatei.*

Tótă arta ministrului Tisza, actualulŭ conducĕtorŭ alŭ resortului financelorŭ, culminéză în conversiunea datoriilorŭ de statŭ. Acésta însémnă, că ceea ce bieții contribuabilĭ arŭ avé sĕ plătéscă în terminĭ mai scurțĭ, sĕ plătéscă în terminĭ mai lungĭ, așa ca și copii copiilorŭ lorŭ sĕ mai aibă ce plăti cu ridicata.

Creditorii statului, grupul Rothschild, pentru camete bune se învoiescŭ bucurosŭ. Lorŭ le mai convine sĕ asigure bune procente pe enormele lorŭ capitalii și strănepoțilorŭ lorŭ, decâtŭ sĕ fiă — chiar de s'ar puté — plătițĭ iute și așa espușĭ la bătaia de capŭ, că unde sĕ-șĭ mai pótă eloca aceste sume colosale baremĭ cu 4—5 la sută. Eră d-lui Tisza asemenea îĭ mai convine sĕ scape de grijile deficitului anualŭ, lăsândŭ sĕ aibă cu ce'șĭ bate capulŭ și generațiunile viitóre. D-sa dice: *„qui habet tempus, habet vitam"* și motivéză conversiunea cu aceea, că statulŭ nu va mai fi silitŭ a lua nouĕ împrumuturĭ, ca sĕ-șĭ acopere deficitele din anŭ în anŭ.

Cu alte cuvinte statulŭ stă așa, că nu mai póte plăti regulatŭ, ce este datorŭ. Nu séménă acésta ca ou cu ou cu o bancrută? și încă după 20 de anĭ de pace! Unde vomŭ ajunge décă sórtea ne va trimite peste capŭ și grozăviile unui rĕsboiu, de care suntemŭ amenințațĭ în totŭ minutulŭ în urma „genialei" tactice politice a celorŭ ce ne guvernéză?

Dér nicĭ cu ștergerea deficitului anualŭ nu e totŭ smântână până în fundulŭ ólei. De bine nu te teme, de rĕu nu scapĭ. Noi ne tememŭ, că statulŭ o va păți cu conversiunea, cum a pățit'o negușătorulŭ creditorŭ cu croitorulŭ lui debitorŭ. Acesta făcêndŭ falimentŭ, dise către creditorulŭ sĕu: „'Mĭ pare fórte rĕu sĕ păgubescĭ atâta din causa mea. Mĕ oferŭ decĭ a'țĭ plăti câtŭ voiu puté din când în când, în rate". Negușătorulŭ, plăcutŭ surprinsŭ de omenia datorniculuĭ sĕu, se învoi bucurosŭ. Dér croitorulŭ nu plăti una, nu a doua, nu a treia rată și când îlŭ întrebă negușătorulŭ făcêndu-i imputărĭ cu blândețe, că de ce nu plătesce, îĭ rĕspunse: „Nu'țĭ potŭ plăti nicĭ acum cum nu țĭ-am putută plăti înainte, dér am credutŭ, că'țĭ va fi multŭ mai ușorŭ a perde suma aceea mare ce țĭ-o datorescŭ, eacă așa cu de-amĕruntulŭ, în rate, decâtŭ deodată!"

Ne tememŭ că după conversiune statulŭ ungarŭ, de bine ce a scăpatŭ de acoperirea deficitelorŭ anuale marĭ, nu va puté acoperi nicĭ deficitele micĭ.

Celŭ ce va trăi, va vedé! Capacitățile, geniurile patriotice unguresci suntŭ multe și marĭ, dér în lucrurĭ practice și de viață suntŭ, precum scimŭ, fórte tăr' de norocŭ!

Rĕscumpĕrarea regaliilorŭ ar avé de scopŭ sĕ mai ștérgă o urmă a vechiului feudalismŭ și sĕ asicureze statului strîmtoratŭ unŭ venitŭ, care după dreptŭ, décă i se cuvine cuiva, numai lui i se cuvine. Lucrulŭ ar fi în sine bunŭ, décă s'ar efectuì în modŭ practicŭ și înțelepțescŭ. Ei, dér Ungurii nu potŭ face nimicŭ curatŭ numai după dreptate și fără de mulțime de considerațiunĭ laterale, individuale.

Aicĭ după culise stă érășĭ așa numitulŭ *gentry* (clasa micilorŭ nemeșĭ și proprietarĭ); gentry celŭ scăpătatŭ, celŭ ce scie numai sĕ trăiască bine și căruia nu-i place nicĭ sĕ lucre, nicĭ sĕ învețe; gentry pe care îlŭ numescŭ partisanii lui cu multă predilecțiune, dér fără cuvêntŭ: „elementulŭ susțiitorŭ de statŭ," acestŭ gentry, pe care nicĭ o putere luméscă nu'lŭ póte scăpa de peire.

Gentry sĕ și îmbulzesce la rĕscumpĕrare ca corbii la hoitŭ. Ei suntŭ *in floribus,* căcĭ au sĕ capete pentru dreptulŭ de regalii, care în multe locurĭ nu aduce nicĭ unŭ venitŭ séu mai nicĭ unŭ venitŭ, sume frumóse dela statŭ. Gentry s'a și sufulcatŭ de cu bună vreme și a arătatŭ veniturĭ din dreptulŭ lorŭ de regalii, de carĭ s'au scandalisatu chiar și foile ungurescĭ. Ei uitaseră, în zelulŭ lorŭ celŭ mare pentru binele statului, că după aceste veniturĭ ar fi trebuitŭ sĕ plătéscă și dare până acuma, ér nu numai după veniturile mărturisite până a nu fi vorba de rĕscumpĕrare.

Spunŭ foile ungurescĭ, că în acestŭ soiu de patriotismŭ a escelatŭ mai alesŭ gentry din țéra „Kulturegyletului". Acum ar fi ajuns dumnealorŭ în strîmtóre, căcĭ orĭ arŭ trebui sĕ plătéscă darea către statŭ pentru venitulŭ împătritŭ tăinuitŭ cu șiretenià, orĭ sĕ fiă despăgubițĭ numai după numele venitului mărturisitŭ de ei pentru dare până acuma. Ei, dér vocĭ patriotice se ridică pentru ei și scornitura de „elementŭ susțiitorŭ de statŭ" începe a'șĭ face datorința.

Nu ne vomŭ mira décă gentry va ieși din acestŭ cornŭ de capră fără de nicĭ o scădere séu pierdere, căcĭ și în dietă suntŭ mulțĭ micĭ boerĭ de aceștia și carĭ nu suntŭ acolo au legăturĭ intime cu ea. Ba nu ne vom mira nicĭ de aceea, décă acestĭ gentry, a cărorŭ veniturĭ din regalii au crescutŭ peste nópte așa de grozavŭ, ne vorŭ ține lecțiunĭ și de aicĭ înainte despre „adevĕratulŭ patriotismŭ,"

Cu noua organisațiă a armatei tóte arŭ merge cum arŭ merge dér aceea, că *junimea maghiară* trebue sĕ facă esamenulŭ de oficerŭ în limba germană, nu le întră „patrioțilorŭ" în capŭ. Foile ungurescĭ variază în tóte tonurile tema, că junimea maghiară nu scie, nu póte sci, ba nicĭ nu póte învĕța nemțesce, și că de aceea nu se îmbulzescŭ în armata comună, pentru că nu le place comanda ei germană și spiritulŭ ei german. A ajunsŭ lucrulŭ, precum scimŭ, până la petițiunĭ către miniștri și dietă.

Ținêndŭ acum sémă de faptulŭ, că totŭ dieta ungurescă a aplaudatŭ freneticŭ acelŭ proiectŭ de lege, ce impune copilului nemaghiarŭ de 6—12 anĭ, care n'a mai vĕdutŭ păn'aci carte și âmblă într'o școlă nemaghiară, neajutată de statŭ nicĭ măcarŭ c'unŭ banŭ frântŭ, sĕ învețe și sĕ scrie în 6 anĭ unguresce, cu totŭ dreptulŭ putemŭ sĕ fimŭ curioșĭ a vedé, că óre acéstă dietă dice-va acum tinerilorŭ academicĭ, că învĕțândŭ în gimnasii optŭ anĭ nemțesce, arŭ puté, arŭ trebui sĕ scie atâta din acéstă limbă, ca sĕ pótă face esamenulŭ de oficerŭ în condițiunile ușurate îndegetate de ministrulŭ Fejervary?

Óre îșĭ va aduce aminte acea dietă, că cei mai mulțĭ tinerĭ nemaghiarĭ trebue sĕ învețe mai întâiu unguresce — lucru cu multŭ mai greu decâtŭ a învĕța nemțesce — ca sĕ'șĭ pótă continua studiile? Ișĭ va aduce aminte, că nicĭ într'unŭ institutŭ de statŭ nu se face destulŭ acelei disposițiunĭ a legei, că fiecare cetățénŭ are sĕ-șĭ priméscă învĕțătura în limba sa maternă? Óre redicase-va vr'o voce în dietă, care sĕ dică, că precum nu se prăpădescŭ fii Nemaghiarilorŭ în armata honvedéscă, unde domnesce comanda și spiritulŭ unguréscŭ, tocmai așa nu vorŭ peri nicĭ tinerii maghiarĭ în armata comună de comanda și de spiritulŭ nemțescŭ?

Am mai fi curioșĭ a sci, că óre ce va dice la acésta grĕță a junimei maghiare de cartea nemțéscă procurorulŭ de statŭ din

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(3)

Migrena.

(De profesorulŭ Dr. E. H. Kisch.)

(Fine.)

In alte casurĭ zace pricina atacurilorŭ de migrenă cu multŭ mai adêncŭ, anume în schimbarea substanțelorŭ de sânge și de sucurĭ. Astfeliu póte că și sĕrăcia de sânge și gălbinarea potŭ figura ca causă a migrenei. Séu se póte întêmpla și aceea — dér asta numai cercetarea minuțiósă medicală póte sĕ decidă — că aplicarea spre bóla numită podagra și spre reumatismŭ, se manifestéză prin durerĭ periodice de capŭ, carĭ pórtă caracterulŭ migrenei. In urmă migrena se manifestéză uneorĭ (deși fórte arareorĭ) nu ca o bólă de nervĭ de sine stătătóre, ci ca simptomulŭ unei adevĕrate îmbolnăvirĭ a creerilorŭ.

Tratamentulŭ migrenei, după cele espuse, trebue sĕ ție cu deosebire în considerare funcțiunea canalului intestinalŭ, și unde se dovedesce o lenevire a rânzei și a canalului susŭ numitŭ se recere a opera în modŭ iritatorŭ. In contra lenevirei canalului intestinalŭ, ce obvine fórte adeseorĭ, nu este de lipsă a năvăli numai decâtŭ cu armele cele greóie de prin arsenalurile medicale; nu, căcĭ fórte de multe orĭ, ba se póte dice cu dreptŭ cuvêntŭ, că în cele mai multe casurĭ mai iute póte omulŭ sĕ ajungă la scopŭ prin regularea corĕspundĕtóre și consecentă a modului de viéță și prin o adevĕrată schimbare a mâncării, decâtŭ prin mijlócele medicale. Mulțimea pleselorŭ de mâncare trebue sĕ fiă regulată amĕsuratŭ puterilorŭ de mistuire și mâncarea prea multă trebue evitată. Ce privesce feliulŭ și calitatea mijlócelorŭ de nutrire, trebuescŭ evitate, când se ivesce lenevirea cronică a canalului desnumitŭ, cu diligință tóte acele mâncărĭ, carĭ suntŭ acomodate, spre a micșora golirea regulată a canalului intestinalŭ. Tóte mâncările dure, greu de mistuitŭ suntŭ de a se considera ca oprite, așa mai alesŭ păstăiósele — mazĕrea, lintea, fasolea — cocăturĭ dure, feliurĭ tarĭ și vênjóse de carne, cartofĭ (crumpene), unele fructe anumite precum mespile, castane ș. a. In casurĭ când trebue sĕ conchidĭ că lenevirea canalului provine din o separațiune neînsemnată a sucurilorŭ din canalulŭ numitŭ, suntŭ de a se alege astfelŭ de mijlóce nutritive, carĭ conțină multe composițiunĭ fluide; de aceea este consultŭ a mânca atâtŭ la amédŭ câtŭ și la cină supă, asemenea se recomandă a mânca lapte, cafea cu lapte, legumĭ ușóre de mistuitŭ, precum spănacŭ, morcovĭ, carfiolŭ, póme, mai departe carne móle, tînĕră și fragedă cu sosŭ. Respectivele persóne nicĭodată sĕ nu suprime necesitatea golirei pântecelui, din contră trebuescŭ sĕ se dedea la o anumită regulare, de a admonia canalulŭ intestinalŭ la împlinirea datorinței sale. Décă o facŭ acésta pacienții, se împărtășescŭ de acea bucuriă rară, că potŭ arunca la o parte sticlele cu medicină, dimpreună cu cutiile cele pline cu hapurĭ.

Nu este a se negligea pe lângă acestea și o mișcare corporală corĕspundĕtóre, asemenea și preumblărĭ mai lungĭ și depărtate, a călări, a face gimnastică. Mai departe suntŭ de mare folosŭ și întrebuințarea apelorŭ minerale (cele dela Marienbad, Karlsbad, Kissingen, Hamburg s. a.) ca unele ce i - fluințéză în modŭ promovătorŭ asupra activității canalului intestinalŭ, avêndŭ în multe casurĭ aceste ape succesele cele mai strălucite la migrenă.

La individĭ sĕracĭ de sânge, nenutrițĭ bine, la carĭ calitatea cea rea a sângelui, organisațiunea cea fragedă a corpului, precum și defectuositatea sistemului nervosŭ trebuescŭ considerate ca cause, care provócă migrena, este neapĕratŭ de lipsă a influința asupra rĕului fundamentalŭ prin mijlóce, carĭ întărescŭ sângele și nervii. Preparatele feruginóse, nutrimentŭ întăritorŭ, petrecerea în aerŭ de munte séu pre lângă mare, spălarea corpului cu apă rece, băi de mare ș. a. aplicate acomodatŭ îșĭ vorŭ desvolta în astfelŭ de casurĭ activitatea lorŭ. Pe lângă întărirea corpului

Aradŭ, care în procesulŭ lui Albu avŭ cutezanţa a ḑice, că pentru aceea nu se află Românĭ în posturĭ, findcă nu le place a învĕţa?

Ar fi fórte de lipsă a se face o comparaţiune între împrejurările materiale si morale, în carĭ învaţă junimea română, și între acelea în carĭ învaţă junimea maghiară, și apoi a se constata in proporţiune, care pánă unde o duce pe calea sciinţei.

Nu credemŭ sĕ aibă junimea română a se rușina înaintea nicĭ unei junimĭ străine, nu numai din întru, ci chiar și din afară, în ceea ce privesce capacitatea ei pentru învĕţătură!

Barace nouĕ la graniţa francesă.

Unŭ numĕrŭ de vr'o 24 barace, putêndŭ sĕ încapă în fiă-care pănă la 50 de ómenĭ, au fostŭ instalate de vr'o câte-va sĕptĕmânĭ înaintea porţei drumului de fierŭ pe lângă Arcon, în apropiere de Metz. Intre acestea, optŭ mai marĭ suntŭ menite pentru bucătării, precum și pentru birourile corpului de pază.

Baracele au fostŭ trimise din Berlinŭ gata în tóte cele. Satulŭ baracelorŭ (Brackendorff,) după cum se ḑice, este aprovisionatŭ cu apă din 8 isvóre. Aceste barace suntŭ destinate pentru trupele regimentului 4 de infanterie din Bavaria și carĭ vorŭ fi ocupate înaintea sesonului rece.

Se ḑice în pressa germană, că acéstă mĕsură s'a luatŭ, pentru a păḑi trupa de influenţa perniciósă a vechei casarme din Coislin, unde s'au declaratŭ mai multe casurĭ de febră tifoidă.

Sĕ nu fiă óre numai unŭ pretextŭ ceea ce ḑice pressa germană?

DIN AFARĂ.

Sub titlulŭ *Serbia fara de se* a publicatŭ ḑiarulŭ din Belgradŭ „Velika Serbia" unŭ articulŭ agitatorŭ *contra Austro-Ungariei*, în care declară, că e timpulŭ supremŭ, ca regatulŭ sêrbescŭ sĕ ia o altă direcţiune politică și, agerită prin tristele esperienţe, sĕ apuce pe calea care singură ar pute duce Serbia la ţĕlŭ, la mărirea'i de odinióră, la posiţiunea ei de putere și la independenţă naţională. Principatulŭ impusese odată Austriei, regatulŭ umblă după amiciţia Austro-Ungariei, pórtă politica ei de trabantŭ și din causa acésta șĭ-a perdutŭ prestigiulŭ.

Cu ocasiunea convocării recruţilorŭ alsaţianĭ la regimentele germane s'au întêmplatŭ marĭ turburărĭ în Alsaţia, mai alesŭ în cercurile Kolmar, Thann și Mühlhausen. Recruţii strigau din rĕsputerĭ: „Trăiască Franţa!" Unŭ oficerŭ prusianŭ a fostŭ bătutŭ și trântitŭ la pămêntŭ, și décă n'ar fi alergatŭ soldaţĭ în ajutorulŭ lui, l'ar fi omorîtŭ. Peste 200 de recruţĭ au desertatŭ fugindŭ la Basel; mulţĭ dintre ei suntŭ arestaţĭ.

După cum scrie „Times", *Regele Serbiei a propusŭ Reginei Natalia*, că-i va lăsa și mai departe dreptulŭ de a purta titlulŭ de „Maiestate regéscă", décă va abḑice de a mai protesta contra divorţului. Cu tóte acestea însĕ, regina, care de presentŭ se află în Bucurescĭ, se pregătesce sĕ adreseze proteste la curţile europene. Tocmai acésta ar voì Regele Milanŭ s'o prevină, căcĭ elŭ se teme, că o asemenea procedere din partea Nataliei ar vătĕma demnitatea dinastiei Obrenovicĭ și acésta nu se cade dela o femeiă, pe care n'a încetatŭ a-o privì ca pe mamă a fiiului sĕu. „Times" nu crede, că Regina va intra cu Regele în asemenĭ învoelĭ.

Amŭ comunicatŭ, că *corespondentulŭ din Berlinŭ alŭ ḑiarului „La France" a fostŭ expulsatŭ* din partea autorităţilorŭ germane, sub cuvêntŭ că acesta ar denunţa pe Germanĭ înaintea Francesilorŭ. De sine se'nţelege, că împregiurarea acésta a făcutŭ sânge rĕu în Parisŭ. Pressa francesă cere în schimbŭ pentru acésta, ca și autorităţile francese sĕ procédă asemenea cu toţĭ corespondenţii germanĭ. In specialŭ „National" cere, ca în prima liniă sĕ se expulseze toţĭ corespondenţii austriacĭ, ḑicêndŭ că aceștia suntŭ încă mai periculoșĭ decâtŭ cei germanĭ.

Scrierea deputatului frances Numa Gilly, despre care amŭ făcutŭ ierĭ amintire, conţine între altele aventura de amorŭ a deputatului Andrieux, celŭ care-lŭ acusase înaintea judecătoriei din Nimes, istoria cumpărării unui ordinŭ (decoraţiunĭ) din partea unui fabricantŭ și învinuirea unui deputatŭ, care șĭ-a folositŭ influinţa sa pentru unŭ comerciantŭ de lemne în Algeria primindŭ în schimbŭ sume de banĭ, pentru ca sĕ'i rĕmână acestui negustorŭ nisce pădurĭ în Algeria; mai departe istoria unui fostŭ funcţionarŭ în ministerŭ, care șĭ-a plătitŭ cheltuelile pentru excesele sale din fondurile secrete. Maioritatea documentelorŭ se pare a proveni dela unŭ agentŭ poliţienescŭ datŭ afară din slujbă, care a vêndutŭ aceste documente. Fostulŭ ministru de finanţe Raynal a adresatŭ lui Gilly o scrisóre, în care îi cere esplicărĭ asupra afirmărei sale, că cu ocasiunea încheiărei convenţiunilorŭ cu societăţile căilorŭ ferate s'au împărţitŭ în parlamentŭ 14 milióne francĭ. In acelașŭ timpŭ provócă pe Gilly a declara, că afirmândŭ acésta nu a făcutŭ alusiune la dênsulŭ, la Raynal, în casŭ contrarŭ îi cere satisfacţiune cu armele. Raynal a și numitŭ martorĭ pe Jules Roche și Martin Feuillé, carĭ s'au și dusŭ la Gilly. Cum vedemŭ, seria scandalelorŭ a începutŭ.

In camera comunelorŭ a declaratu Stanhope, că *trupele egiptene* au fostŭ retrase dela graniţă, pentru ca sĕ'ntăréscă garnisóne dela Suakim; de aceea arŭ pute merge pentru unŭ timpŭ óre-care 500 de soldaţĭ englezĭ la Assuan, pentru ca în casŭ de nevoiă sĕ sprijinéscă trupele de acolo la apĕrarea graniţei.

Comisiunea pentru *revisuirea constituţiei în Serbia* a desbătutŭ sub presedinţa Regelui asupra dreptului de votŭ universalŭ și a scrutinului pe liste. Sĕ ḑice că amêndouĕ aceste propunerĭ au fostŭ primite. Ce privesce alegerile pentru Scupcina, care se facŭ acuma, din tóte cercurile electorale din ţéră vinŭ plângerĭ despre ingerinţe la alegerile de delegaţĭ. Din Șabaţŭ și Ljeskovaţŭ se anunţă că s'au întêmplatŭ bătăi sângeróse, așa că a trebuitŭ sĕ intervină gendarmeria. In Dragacevaţŭ terorisézá radicalii pe alegĕtorĭ, ameninţându'i cu omorŭ și cu incendiu, ca sĕ'și pótă scóte candidaţii lorŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Subvenţiunea ce-a votat'o Universitatea săséscă pentru *școla greco-catolică din Sibiiu* pe anulŭ 1889 e de 300 fl. Telegrama ce ni-se trimisese de biuroul de corespondenţă din Peşta a fostŭ greșită când ne-a comunicatŭ, că s'a votat subvenţiune pentru *școlele* greco-catolice.

***

Pentru motivarea noului proiectŭ de *lege militară* cu privire la depunerea esamenului de oficerŭ, ministrulŭ Fejervary se provócă la împrejurarea, că pănă acum din 100 de voluntarĭ numai 27 au depusŭ esamenulŭ de oficerŭ. De aci conchide ministrulŭ, că e de lipsă a înteţi tinerimea inteligentă maghiară la o mai mare diliginţă, negreșitŭ și pentru învĕţarea limbei germane.

***

Serata cu dansŭ, ce au arangiat'o *lucrătorii tipografĭ* de aicĭ în Sâmbăta trecută în sala Otelului „Nr. 1", a avutŭ unŭ succesŭ peste așteptare bunŭ, fiindŭ fórte bine cercetată de unŭ publicŭ numĕrosŭ din tóte naţionalităţile. Sala a fostŭ frumosŭ decorată; de o parte și de alta a salei se ceteau inscripţiunile cu litere marĭ din verdéţă: „Vivat Typografia!" și „Gott grüss die Kunst!" (Dumneḑeu sĕ ţină arta!). Aranjamentulŭ petrecerei peste totŭ n'a lăsatŭ nimicŭ de doritŭ. Merită a fi amintitŭ, că ordinile de dans au fostŭ fórte elegantŭ adjustate. S'a dansatŭ fórte animatŭ pănă spre ḑiuă.

***

Lucrările pentru regularea Porţilorŭ de fierŭ se vorŭ începe încă în primăvéra viitóre, spune „Ellenzek". In scopulŭ acesta suntŭ destinate pentru anulŭ întêiu 200,000 fl., pentru anulŭ alŭ 2-lea o jumĕtate de milionŭ fl. ca cheltuelĭ.

***

La depunerea esamenelorŭ de statŭ ale silvicultorilorŭ s'au presentatŭ 70 elevĭ ai academiei din *Şemniţŭ*. Dintre aceștia au obţinutŭ diplome de cualificaţiune 43, între carĭ cu eminenţă au eșitŭ numai 3.

***

Artista francesă *Sarah Bernhard* a păţit'o și în Vienă și în Peşta. I-s'a luatŭ dare pentru veniturile ei în cele douĕ orașe, și chiar pentru căţelușii ce-i are. In Peşta a plătitŭ 530 fl. dare în schimbulŭ celorŭ trei representaţiunĭ ce le-a datŭ acolo.

***

Orașulŭ *Breţcu*, transformându-se din orașŭ cu magistratŭ regulatŭ în mare comună, *s'a incorporatŭ*, cu privire la administraţiunea politică, *la cerculŭ Chezdi-Oşorheiu.*

***

In *Sebeşŭ* s'a ivitŭ bubatulŭ (vărsatulŭ mare).

***

Comitetulŭ parochialŭ din *Orĕştiă* a alesŭ ca învĕţătorŭ dirigentŭ alŭ scólelorŭ capitale române de acolo pe învĕţătorulŭ dela acele școle George *Joandrea.*

***

Incrucişătorulŭ „Elisaveta" comandatŭ pentru *flotila română* a sositŭ Sâmbătă séra în portulŭ Sulina. Elŭ costă aprópe douĕ milióne de francĭ. Lăsarea lui în apă se va face când vorŭ sosi și celelalte torpilore ce trebue sĕ soséscă în curêndŭ.

***

La 13 Noemvre n. au fostŭ trimise din Belgradŭ la Iașĭ 200 de lăḑĭ cu lucrurĭ de-ale *Reginei Natalia*, căreia i-s'a trimisŭ și unŭ milionŭ de francĭ ce-i depusese ea la Banca naţională sêrbéscă.

***

Mureşulŭ a îngheţatŭ în unele locurĭ Incă Sâmbăta trecută l'au trecutŭ ómenii pe ghiaţă.

***

In Neusohl, comit. Zolyom, *s'a împuşcatŭ* la 19 Noemvre n. căpitanulŭ Eduard Rücker dela regim. 15 de inf. Causa sinuciderei nu se scie.

***

Gendarmeria din Făgărașŭ *a confiscatŭ în Lisa* nisce porcĭ adușĭ, cum se ḑice, ca contrabandă din România.

Literatură.

II. Săteanulŭ Românŭ.

(Urmare).

XIV. Multe şi mĕrunte: 1) Inălţarea. 2) Armindenulŭ. 3) Armingenii. 4) Versulŭ Inălţărei. 5) Călușerii. 6) Rusalile. 7) Versulŭ Rusalilorŭ. 8) La Sân-ziene. 9) Sân-Petru. 10) Seceratulŭ. 11) Cununa. 12) Cântecului cununei. 13) Ilie prorocululŭ. 14) Sfântulŭ Ilie și iadulŭ. 15) Ilie prorocululŭ. 16) Ţrăsnetulŭ și fulgerulŭ. 17) Când tună mai întâiu. 18) Curcubeulŭ. 19) Bozulŭ. 20) Probejele. 21) Versŭ la Schimbarea la faţă. 22) Sânta Maria. 23) Versŭ la 15 Augustŭ. 24) Versŭ la Adormirea Maicei Domnului. 25) Cântare jalnică. 26) Rugăciunea maicei Preceste. 27) Rugăciunea îngerului. 28) Rugăciunea sfintei Vinerĭ. 29) Povestea Maicei Domnului. 30) Ḑiua Crucii. 31) Versulŭ sfintei Crucĭ. 32) Vinerea mare. 33. Si-Medrulŭ. 34. Apostolulŭ Filipŭ. 35) Apostolulŭ Andreiu. 36) Sân-Nicora. 37) Sântulŭ Spiridonŭ. 38) Sântulŭ Ignatŭ. 39) Marţolea. 40) Alte ḑile. 41) Părţile ḑilei. 42) La mieḑulŭ nopţei. 43) Părţile lunei. 44) Unele animale (24 de animale, legendele lorŭ) 45) Omulŭ. Omulŭ cu sórtea lui, cu tóte ḑînele bune și rele, cu duhurile și stochiile de carĭ este ocolitŭ, dela nascere pănă la mormêntŭ, va forma unŭ tractatŭ deosebitŭ la care muncescŭ de presentŭ. I. P. R.

Acesta e manuscriptulŭ de sub II **„Sătenulŭ românŭ"**, care manuscriptŭ la mine se estinde pe 948 pagine, ér celŭ de sub I se estinde pe aprópe 500 de pagine, fiindŭ scrisă fie-care poesiă pe foiţă separată. Ambele manuscrise suntŭ gata de pusŭ sub tiparŭ, dér subscrisulŭ, scriitorulŭ lorŭ — dascalŭ românescŭ ruralŭ fiindŭ — de sine se înţelege că

---

trebue sĕ se pună în praxă prin o dietă spirituală acomodată și capacitatea de resistinţă a sistemului nervosŭ și anume evitarea orĭcărei iritaţiunĭ, încordărĭ și aţîţărĭ peste mĕsură a nervilorŭ.

Décă în o familiă pretinsă nervósă unulŭ dintre părinţĭ sufere de migrenă, este de lipsă, spre a evita isbucnirea acestorŭ atacurĭ de nervĭ la copii, ca sĕ se întăréscă sistemulŭ nervosŭ alŭ copiilorŭ din cea mai fragedă etate începênd, a-i păḑi de efeminare și de deprinderĭ rele, de altă parte a evita și îngrămădirile spiritualĭ. O precauţiune deosebită în acéstă direcţiune se recere la copii pe timpulŭ când li-se schimbă dinţii și în perioda desvoltării juvenale, findcă în aceste epocĭ se manifestéză cu deosebire aplicaţiunea desvoltării bólelorŭ de nervĭ de totŭ felulŭ.

Spre a evita isbucnirea atacurilorŭ de migrenă séu a îmblânḑi ataculŭ celŭ deja isbucnitŭ se recomandă o mulţime mare de medicinĭ, între carĭ mai alesŭ chinina, coffeina, natronulŭ salicilicŭ amarŭ, nitritulŭ amylicŭ ș. a. Aplicarea acestora cade în competinţa medicilorŭ și nicĭdecum în a profanilorŭ, carĭ fórte ușorŭ potŭ sĕ se pericliteze decumva ei singurĭ vorŭ opera cu acelea. Acésta o accentuezŭ cu deosebire pentru aceea, fiindcă în timpulŭ din urmă a ajunsŭ la modă procurarea medicinelorŭ în contra migrenei publicate prin ḑiare și a-le întrebuinţa în casurile de trebuinţă după cum îlŭ taie pe totŭ insulŭ capulŭ. O astfelŭ de medicină este d. e. nitritulŭ amylicŭ, din care se vérsă 1 pănă în 3 picăturĭ pe o cârpă séu pe vată și apoi se ţine la nasŭ. Intr'adevĕrŭ, că după ce s'a făcutŭ acésta, urméză uneorĭ o încetare a durerilorŭ; dér aplicarea acestui mijlocŭ nu este nicĭdecum fără primejdii; respirarea unei séu a 2 picăturĭ din aceea medicină produce numai decâtŭ o înroșire a feţei și a tuturorŭ părţilorŭ superióre ale corpului, ce stau în legătură cu năduşelĭ, cu o simţire de greutate îmbătătóre în capŭ, cu potenţarea activităţii inimei și a prevenţiei pulsului, carĭ au uneorĭ dreptŭ urmărĭ perderea consciinţei, ameţire, precum și o încetare subită a inimei.

Nu arareorĭ succede a se obţinè prin mijlóce simple o alinare a durerilorŭ. Așa produce uneorĭ aplicarea cataplasmelorŭ recĭ o ușurare a durerilorŭ; în alte casurĭ acéstă ușurare se póte obţinè numai prin întrebuinţarea căldurei. Adeseorĭ simtŭ cei atacaţĭ de migrenă o binefacere, când li se légă o cârpă împrejurulŭ capului. Chiar și sorbirea unei cescĭ de cafea négră séu de ceaiu ferbinte, precum și asudarea produsă de acestea este în stare a aduce câteodată ușurare.

Esistă nu'i vorbă și nisce atacurĭ de *migrenă* la unele dame cu învĕţurĭ rele, care pe câtŭ de iute, pe atâtŭ de sigurŭ se potŭ cura — prin unŭ vestmêntŭ nou séu prin o învitare la balŭ; dér acestŭ felŭ de atacurĭ nervóse nu cadŭ în cadrulŭ reflexiunei mele, ce are de a face cu morburĭ, ér nu cu impertinenţe.

Valeriu Florianŭ.

nu póte avé banĭ sĕ le tipărescă, decĭ caută unŭ editorŭ, care sĕ le tipărescă, fie pe ambele, fie numai unulŭ din ele.

Cine ar voí a reflecta la acéstă întreprindere, este rugatŭ a se adresa până la 1/1 1889 s. n. la

Stimătorulŭ

Ionŭ Popŭ Reteganulŭ,

învĕțătorŭ ruralŭ în Rodna veche, O.-Rodna. Transilvania.

*

Revista poporului, litere, sciință și arte, ese odată pe lună la Bucurescĭ (Strada Oltenĭ Nr. 1). Proprietarĭ fundatorĭ *Al. Spiru* și *S. Diamandrescu.* — Anulŭ I, Nr. 5 de pe Octomvre conține: Impĕratulŭ rogojinarŭ (basmŭ), de Ionŭ C. Măldărescu; Rime (după F. Rückert), de S. Polizu; Dorŭ de mamă, de Elena Popovicĭ; Pot-puri literarŭ, de Achilŭ; Sănĕtosŭ orĭ nebunŭ (conferință), de Dr. Alceu Ureche; Spice culese, de Aramis; Ceva despre inteligența animalelorŭ, de d'Artanianŭ; Bibliografiă, de G. Missailŭ; Corespondență și mulțumire, de Comitetŭ.

Revista literară, apare odată pe sĕptĕmână în Bucurescĭ (St. Bis. Eni, 12) și costă pe 3 lunĭ 5 lei. Directorŭ *Th. M. Stoenescu.* — Cuprinsulŭ Nr. 20 dela 6 Noemvre: Pablo Dominich (istoriă militară) de Carmen Sylva, trad. de Th. M. Stoenescu; Vorbe; Muncitorulŭ (poesiă), de Rădulescu-Niger; Una-alta, de Zetta; Despre indemnitățile de misiă în armată, de sub-loc. C. P. Samurianu, Curentulŭ grecŭ la Rușĭ, de G. P. Samurianu; Ciocoii vechĭ și noi, (romanŭ org.) de N. M. Filimonŭ; Bibliografiă; Recreații.

Congresulŭ de tuberculose.

Raportulu d-lui Dr. Z. Petrescu asupra lucrarilorŭ ânteiului congresŭ pentru studiulŭ tuberculosei, ținutŭ la Parisŭ dela 25—31 Iulie 1888.

Congresulŭ s'a deschisŭ în diua de 25 Iulie prin douĕ discursurĭ fórte aplaudate. Unulŭ a fostŭ pronunțatŭ de către președintele Chauveau, celălaltŭ de către vice-președintele Verneuil.

La deschiderea ședinței s'au votatŭ prin aclamațiune președinții de onóre ai congresului între carĭ am fostŭ prenumĕratŭ și eu.

Ședințele acestui congresŭ au fostŭ ținute în amfiteatrulŭ celŭ mare alŭ facultății de medicină, dela orele 9—12 a. m. și dela orele 5—6 p. m.

Programa dilnică a lucrărilorŭ congresului a fostŭ imprimată și împărțită pe fiăcare di membrilorŭ presențĭ.

In onórea comitetului de organisațiune, trebue sĕ mărturisescŭ, că din tóte congresele câte am vĕdutŭ ținêndu-se până astădĭ, în Turinŭ, Geneva și Viena, acesta a fostŭ uniculŭ la care deliberările au fostŭ fórte regulate și condu-se în cea mai bună ordine.

Cestiunile ce-șĭ propusese a studia în acéstă I-a a sa sesiune au fostŭ clasate în patru categorii:

1) Pericolele la carĭ expune pe omŭ întrebuințarea cărnei și a laptelui animalelorŭ tuberculóse. — Mijlócele de a-le preveni;

2) Rassele umane, speciele animanale și mediile organice considerate din punctulŭ de vedere alŭ aptitudinei lorŭ pentru contractarea tuberculosei;

3) Căile de întroducere și de propagare a virusului tuberculosŭ în organismŭ. Mĕsurile profilactice;

4) Diagnosticulŭ precoce alŭ tuberculosei la omŭ și la animale.

Totușĭ, analisându-se comunicările făcute și desbaterile urmate în tóte ședințele, lucrările acestui congresŭ potŭ fi resumate astfelŭ:

I. Modulŭ de transmitere a tuberculosei dela animalŭ la animalŭ;

II. Modulŭ de transmitere a tuberculosei dela animalŭ la omŭ;

III. Modulŭ de transmitere a tuberculosei dela omŭ la omŭ;

IV. Modulŭ de transmitere a tuberculosei dela omŭ la animalŭ;

V. Transmiterea tuberculosei prin apa de bĕutŭ;

VI. Semnele unui diagonisticŭ precoce alŭ tuberculosei la omŭ și la animale;

VII. Mijlócele profilactice și curative ale diferitelorŭ forme de tuberculosă.

In ceea ce concernă cestiunea influenței rásselorŭ umane asupra evoluțiunei și propagațiunei a tuberculosei, cu tóte faptele comunicate congresului de către mai mulțĭ observatorĭ fórte dibacĭ, acéstă cestiune, altmintrelea de mare valóre pentru igiena și salubritatea publică, a rĕmasŭ încă neresolvată.

Aptitudinea séu imunitatea unorŭ rasse pentru tuberculosă nu este încă bine precisată.

După Landouzy, tipulŭ venețianŭ, după mine tipulŭ egiptianŭ, au o aptitudine mai mare pentru tuberculosă. După Landouzy chiar variola ar crea o predisposițiune la contractarea tuberculosei.

Asemenea nu este bine stabilitŭ încă care speciă animală are o deosebită aptitudine pentru contractarea tuberculosei séu o imunitate contra acestei afecțiunĭ.

I. Modulŭ de transmitere a tuberculosei dela animalŭ la animalŭ.

Mai mulțĭ membri ai congresului și în specialŭ Arloing, Nocard, Solles, de Toma, Jeannel, Bang, Thierry, van Herstein și Valude au adusŭ fapte prin carĭ se constată, că tuberculosa este inoculabilă dela animalŭ la animalŭ și că, în adevĕrŭ, este o afecțiune omeogenă, după definiția lui Pasteur.

Toțĭ au constatatŭ, că animalulŭ celŭ mai aptŭ pentru contractarea tuberculosei prin inoculare este purcelulŭ de India. Acestŭ animalŭ se póte considera ca unŭ reactivŭ din cele mai sensibile pentru diagnosticulŭ tuberculosei. De aceea și Verneuil a propusŭ ca, în viitorŭ, medicii carĭ n'au laboratorii de microbiologie, în care sĕ pótă sĕ constate baccilulŭ specificŭ la microscopŭ și prin diferitele metode de colorațiune, sĕ se serve de unŭ purcelŭ de India, dela care, celŭ multŭ 10—14 dile dela inoculare cu unŭ produsŭ suspectŭ, s'ar putea avea unŭ resultatŭ positivŭ séu negativŭ.

După purcelulŭ de India, animalulŭ celŭ mai tuberculisabilŭ prin inoculațiă este epurele de casă. Mai mulțĭ experimentatorĭ au susținutŭ, că epurii se tuberculéză fórte încetŭ și că uneorĭ chiar rĕmânŭ refractarĭ.

La purceii de India tuberculosa experimentală produce imediatŭ o ingurgitare a gangliónelorŭ limfatice circumvecine și a splinei; mai târdiu se manifestă tuberculosa pulmonară. Arloing presupune chiar, că splina la aceste animale comunică prin douĕ diferite sisteme limfatice: pe de-o parte cu partea posterióră a corpului, ér pe de alta prin intermediulŭ citernei lui Pecquet cu abdomenulŭ și cu părțile posteriόre ale corpului.

Cu tóte acestea, chiar la purceii de India, tuberculosa experimentală nu se póte obține în 10—14 dile decâtŭ în urma inoculațiunilorŭ făcute în regiunea abdominală: în peritoneu séu în epiploonŭ.

Inoculațiunile făcute prin camera anterióră a ochiului dau locŭ la o tuberculisațiune fórte lentă, abia după doué lunĭ. Cele făcute prin saculŭ lacrimalŭ nu producŭ nicĭ o tuberculisațiă. Aceste resultate au fostŭ obținute de către Valude din Parisŭ.

Asemenea prin inoculațiunile subcutanee nu se obține decâtŭ o tuberculisațiă fórte lentă și de multe orĭ chiar o tuberculosă locală, care rĕmâne multŭ staționară înainte de a generalisa. Acéstă lentóre a întroducerei baccilului tuberculosŭ prin dermulŭ acoperitŭ séu nu de epidermŭ, ne explică inoculitatea ințepăturilorŭ anatomice dela cadavre tuberculose și chiar curabilitatea tuberculului anatomicŭ provenitŭ de nisce asemenea ințepăturĭ. Prin cauterisațiunĭ energice séu prin excisiunĭ, practicate la timpŭ asupra tubercului anatomicŭ, se împedecă de multe generalisarea acestei infecțiunĭ. (Va urma.)

Intêmplărĭ diferite.

După nuntă. In Pianulŭ de susŭ a fostŭ nuntă în casa Anei lui Dumitru Crăciunescu. Tóte au mersŭ bine până către diuă, când Grigorie Bara, Grigorie Morărescu, Pavelŭ Radu și Simionŭ Blagă au pornitŭ către casă. Abia au făcutŭ câțĭva pașĭ, când étă că alțĭ trei óspețĭ, anume Ionŭ Morărescu, Ionŭ Sinea și Pavelŭ Bogdanŭ s'au luatŭ după ei și bătură cumplitŭ pe Grigorie Bara. Bătăușii suntŭ dațĭ judecății.

Focŭ. In Armenĭ, comit. Albei de josŭ, a arsŭ o căpiță de otavă a lui Isac Herzlinger. Paguba e de 10 fl.—In Perșanĭ a arsŭ șura lui Ionŭ Stoica Burdulea. Paguba e de 100 fl. — In Sebeșŭ a arsŭ o parte din coperișulŭ fabricei de ferŭ.

Arșĭ de vii. In odaia proprietarului Vasilie Lengelŭ din Jucurĭ s'au aprinsŭ nisce pozdărĭ de cânepă, ce îi pusese la sobă ca sĕ se usce. Flacările luară momentanŭ dimensiunĭ, cădêndu-le jertfă și 4 copii ai nefericitului proprietarŭ. Doi copii mai marĭ au muritŭ deja, ér ceialalțĭ 2 suntŭ în agonia morții.

Omŭ de 132 de anĭ. Din Canija-mare se scrie, că acolo se află unŭ locuitorŭ, cu numele Franciscŭ Nagy, care numĕră deja 132 de anĭ și pe lângă asta e sănĕtosŭ și în putere. Elŭ spune, că fiindŭ husarŭ a luatŭ parte la înmormêntarea reginei Maria Teresia.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Berlinŭ, 23 Noemvre. Discursulŭ tronului, prin care împĕratulŭ Vilhelm a deschisŭ parlamentulŭ germanŭ, dice: Raporturile nóstre către tóte guvernele streine suntŭ pacĭnice. Nisuințele mele au fostŭ nentreruptŭ îndreptate într'acolo, ca sĕ întărescă pacea. Alianța nóstră cu Austro-Ungaria și cu Italia n'are nicĭ unŭ altŭ scopŭ decâtŭ pacea. A deslănțui asupra Germaniei fără necesitate suferințele unui rĕsboiu, chiar și ale unui rĕsboiu victoriosŭ, acestŭ lucru nu l'aș afla compatibilŭ cu credința mea creștinéscă și cu datoriile mele ca împĕratŭ. Increderea, cu care amŭ fostŭ întêmpinatŭ eu și politica mea la tóte curțile ce le-am visitatŭ, mĕ îndreptățesce a spera, că mie și amicilorŭ mei aliațĭ ne va succede a susține pacea Europei.

Sibiiu, 23 Noemvre. Comitele supremŭ Andrei Bethlen a închisŭ erĭ adunarea generală a Universității săsescĭ, constatândŭ că dorința esprimată acum trei anĭ, ca între presidiu și adunarea generală sĕ se creeze unŭ raportŭ basatŭ pe încrederea reciprocă, s'a împlinitŭ. Arzt rĕspunse, că deși încă nu tóte dórințele Universității săsescĭ s'au împlinitŭ, respectulŭ personalŭ pentru președintele nu va suferì adĭ nicĭ o scădere; strigà unŭ „hoch“ (sĕ trăiască) pentru comitele Bethlen, unindu-se cu însuflețire adunarea în acestŭ strigătŭ.

Bucurescĭ, 23 Noemvre. Președinte alŭ camerei deputațilorŭ s'a alesŭ Lascarŭ Catargiu, sefulŭ partidului conservatorŭ.

Telegramă part. a „Gaz. Trans.“

Bucurescĭ, 23 Noemvre. In camera deputatilorŭ s'au alesŭ: președinte Lascarŭ Catargiu; vice-președințĭ: Ilariu Isvoranu, Generalulŭ Manu, Pogorŭ și Cozadinŭ, toțĭ membrii ai partidului conservatorŭ.

DIVERSE.

Minte și învĕțătură. Unŭ bărbatŭ în dóga de mórte chemà pe notarulŭ sĕ-i scrie ceea ce lasă cu limbă de mórte: In linia primă femeei mele, îngânà bolnavulŭ, lasŭ rente de 1000 dolarĭ. — Și ce sĕ se întêmple décă în etatea ei tinĕră se va mărita? — Atuncĭ sĕ priméscă 2000. Cum? întrébă notarulŭ miratŭ, atuncĭ duplu....?! — Da, în totŭ casulŭ voescŭ sĕ remunerezŭ curagiulŭ acelui bărbatŭ, care se va însoți cu nevasta mea.

Producțiunea și consumațiunea pufului de gâscă în America. Consumațiunea anuală a fulgilorŭ și a pufului pentru perine și saltele se urcă în Statele-Unite ale Americei la 1,360,000 klgr. carĭ ar forma unŭ convoiu de 275 vagóne încărcate. Pentru a ajunge la acestŭ resultatŭ trebue sĕ se smulgă pufulŭ dela 3,000,000 de gâsce sănĕtóse. Din acestea se facŭ pernele și saltelele cele moi pe carĭ Americanii le consideră ca obiecte de luxŭ. Acele gâsce se crescŭ cu deosebire în părțile meridionale ale celorŭ cincĭ state, Illinois, Misuri, Arkansas, Tenesia și Kentuky, unde clima este destulŭ de rece pentru ca penele și fulgii sĕ fiă frumoșĭ și moi și unde nu este destulŭ de frigŭ pentru ca întreținerea lorŭ sĕ devie costisitóre. Mai la sudŭ fulgii suntŭ prea aspri și abia cresc; mai la nordŭ asprimea ernilorŭ este o pedecă pentru creșterea gâscelorŭ; fiind că décă ele nu au pășiune și nu-șĭ potŭ găsi singure hrana, lucru care se întêmplă când pămêntulŭ este acoperitŭ de zăpadă și apele suntŭ înghețate, atuncĭ trebue sĕ li-se dea grăunțe, și ele mănâncă aprópe câtŭ o óiă.

„Pentru corónă.“ Sub acestŭ titlu, François Coppée scrie o dramă nouă în versurĭ, în cincĭ acte, alŭ cărui subiectŭ l'a comunicatŭ astfelŭ unui reporterŭ al diarului „Gil-Blas“: „Acțiunea se petrece în secolulŭ XV, în Balcanĭ, lângă Constantinopole, în aceea epocă turburată, când popórele de pe malurile Dunării se luptară multă vreme pentru a scăpà creștinismulŭ și a ridica unŭ didŭ de apĕrare în contra invasiunii Turcilorŭ. Erau numeróse popórele de pe malulŭ Dunării, dér înzadarŭ le-am scotocitŭ istoria lorŭ, nicĭ unulŭ din ele nu întrunea condițiunile necesare ca sĕ'mĭ potŭ întroduce schela dramii mele. Am trebuitŭ sĕ-mĭ facŭ eu unŭ regatŭ din tóte țĕrile, căruia i-am datŭ numele de regatulŭ slavŭ, și personagiele acestui regatŭ imaginarŭ lucréză în drama mea. Dér décă regatulŭ e imaginarŭ, moravurile locuitorilorŭ suntŭ reale; le-am luat pe ale popórelorŭ dela Dunăre și trebue sĕ spunemŭ, că erau fórte potrivite pentru a ispiti pe unŭ scriitorŭ dramaticŭ, fórte potrivite pentru a încadra situațiunile energice carĭ forméză fondulŭ piesii mele“.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 23 Noemvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.38	Vênd.	9.40
Argintŭ românescŭ .	„	9.30	„	9.35
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.63	„	9.66
Lire turcescĭ . . .	„	10.92	„	10.95
Imperialĭ	„	9.92	„	9.95
Galbinĭ	„	5.70	„	5·72
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	122.—	„	123.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Noemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.—
Renta de hârtiă 5%	92.05
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	144.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	116.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.10
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Renta de argintŭ austriacă	82.50
Renta de aurŭ austriacă	110.—
Losurĭ din 1860	140.—
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	877.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	301.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	306.40
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	9.64
Mărcĭ 100 împ. germane	59.77½
Londra 10 Livres sterlinge	121.85

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

No. 10,152—1888. 32M. 3-1

PUBLICAŢIUNE.

Asupra arêndărei dreptului ce se compete comunei orăşenescĭ Braşovŭ în încassarea baniloră de stătutŭ şi competinţeloră de têrgŭ, se va ţinea spre acest scopŭ *Joi în 6 Decemvrie a. c.* o pertractare scripturistică de oferte. Acestŭ drept se arendéză pentru perioda din *1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1889.*

Spre acestŭ scopŭ se provócă toţĭ amatorii, ca până în *6 Decemvrie a. c. înainte de prânḑŭ 12 ore*, sĕ-şĭ aşternă la oficiolatulŭ economicŭ orăşenescŭ ofertele scripturistice şi sigilate, cărora are sĕ se alăture 10% din arênda anuală oferată.

Deschiderea comisionară a oferteloră se va ţine *la 3 ore după prânḑŭ a aceleiaşĭ ḑi.*

Ofertulŭ trebue sĕ conţină dechiaraţiunea, cum că oferentului 'i suntŭ cunoscute condiţiunile de oferte şi arêndă şi că se supune lorŭ pe deplinŭ. Totŭ în ofertă are sĕ se amintéscă în cifre şi litere suma de arêndă ce se oferă pe an.

Condiţiunile de oferte şi arênda se potŭ până în ḑiua pertractării de oferte examina la oficiolatulŭ orăşenescŭ economicŭ în decursulŭ óreloră de oficiu.

Braşovŭ, 20 Noemvrie 1888.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

FARMACIA

I. PSERHOFER

VIENA, Singerstrasse Nr. 15

186,12-2

la „Goldenen Reichsapfel".

Pilule pentru curăţirea sângelui, mai înainte numite *„Pilule universale"*, merită cu totŭ dreptulŭ numirea din urmă, de óre-ce în faptă nu esistă aprópe nicĭ o bólă, la care nu ar fi probatŭ în mii de casurĭ efectulŭ lorŭ miraculosŭ. În casurile cele mai cerbicóse, la carĭ multe alte medicamente s'au întrebuinţatŭ înzadaru, s'a dobênditŭ cu aceste pilule de nenumĕrate orĭ şi după unŭ scurtŭ timpŭ deplină însănĕtoşare. **1 cutióră cu 15 pilule 21 cr., 1 sulŭ cu 6 cutióre 1 fl. 5 cr.**, la trimiterĭ nefrancate cu rambursă **1 fl. 10 cr.**

Trimiţêndu-se preţulŭ înainte costă cu espedarea francată 1 sulŭ cu pilule 1 fl. 25 cr., 2 sulurĭ 2 fl. 30 cr., 3 sulurĭ 3 fl. 35 cr., 4 sulurĭ 4 fl. 40 cr., 5 sulurĭ 5 fl. 20 cr., 10 sulurĭ 9 fl. 20 cr. — Mai puţinŭ de unŭ sulŭ nu se póte trimite.

☞ **Numai acele pilule suntŭ de consideratŭ ca veritabile, a căroră instrucţiune este provêḑută cu subscrierea I. PSERHOFER şi carĭ pe capaculŭ fiă-cărei cutióre portă totŭ aceeaşi subscriere cu litere roşii.** ☜

Au incursŭ o mulţime de scrisorĭ, prin carĭ consumătorii acestorŭ pilule mulţămescŭ pentru redobêndirea sănĕtăţii lorŭ după cele mai diferite şi grele bóle. Orĭ-cine a făcutŭ odată încercare, recomandă acestŭ medicamentŭ mai departe.

Reproducemŭ aci numai câteva dintre multele scrisorĭ de mulţămită.

Schlierbach, 17 Februariu 1888.

Onor. Domnule! Respectuosŭ subsemnatulŭ Vĕ rógă a mai trimite din nou patru sulurĭ din *Pilulele D-v. în adevĕrŭ forte folositore şi escelentŭ purificătore de sânge.* Cu înaltă stimă
Ig. Neureiter, medicŭ.

Brasche lângă Flodnig, 12 Sept. 1887.

Onor D-le! D-ḑeu a voitŭ ca sĕ 'mĭ intre în mână Pilulele D-v., şi Vĕ descriu acuma succesulŭ dobênditŭ: In patulŭ de lăuḑiă (chendeliă) me răcisemŭ astfeliu, încâtŭ nu mai putemŭ lucra, şi aşŭ fi de sigurŭ deja mórtă, décă nu me-ar fi scăpatŭ pilulele d-vóstră admirabile. D-ḑeu sĕ Vĕ binecuvinteze de mii de orĭ pentru acésta. Am încrederea, că Pilulele D-v me vor însănătoşa de totŭ, astfel precum ele au folosit şi altora
Theresia Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Decemvrie 1887.

Onor. Domnule! Vĕ esprimŭ cea mai căldurósă mulţămire în numele mătuşei mele, care a suferitŭ cincĭ anĭ de catarrh chronic la stomacŭ. Viéţa îi era unŭ chinŭ şi se credea deja prăpădită. Prin întêmplare a primitŭ o cutióră cu escelentele Pilule ale D-v., purificatóre de sânge, şi după întrebuinţarea lorŭ mai îndelungată s'a însănătoşatŭ. Cu înaltă stimă
Iosefa Weinzettl.

Mitterinzersdorf, lângă Kirchdorf, Austria de susŭ. 10 Ianuariu 1886.

Onor. Domnule! Binevoiţĭ a'mĭ trimite cu poşta unŭ sulŭ cu Pilulele D-tale escelentŭ purificătóre de sânge. Trebue sĕ Vĕ esprimŭ cea mai îndeplină recunoscinţă în privinţa valórei acestorŭ pilule, şi le voiu recomanda cu căldură tuturorŭ suferinḑilorŭ, unde mi se va da ocasiune. Ve împuternicezŭ, ca despre acésta a mea mulţămită sĕ dispuneţĭ după placŭ în publicŭ. Cu înaltă stimă
Theresia Kastner.

Gottschdorf, lângă Kohlbach, Silesia-Austr. 8 Octomvrie 1886.

Onor. Domnule! Vĕ rogŭ amicabilŭ a'mĭ trimite unŭ sulŭ cu 6 cutióre Pilule universale purificătóre de sânge. Numai minunatelorŭ Pilurĭ ale D-v. am sĕ mulţămescŭ, că am scăpatŭ de o suferinţă la stomacu, care m'a chinuitŭ 5 anĭ. Aceste Pilurĭ nu vorŭ lipsi nicĭ odată din casa mea, şi Vĕ esprimŭ prin acésta mulţămita mea cea mai căldurósă.
Cu cea mai înaltă stimă. **Anna Zwikl.**

Rohrback, 28 Februariu 1888

Onor. Domnule! In luna luĭ Noemvre a. tr. am comandatŭ la D-ta unŭ sulŭ cu Pilule. Eu precum şi soţia mea am observatŭ celŭ mai bun succesŭ; suféreamŭ ambii de durere de capŭ violentă şi de scaunŭ neregulatŭ, astufeliu că eram deja aprópe de desperare, cu tóte că suntemŭ numai de 46 anĭ. Şi ce sĕ vedĭ! Pilulele D-v. au făcut minune şi ne-au scăpat de suferinţă. Cu stimă.
Anton List.

Balsamŭ contra degerăturei de *I. Pserhofer,* de mulţĭ anĭ recunoscutŭ ca celŭ mai sigurŭ remediu contra suferinţelorŭ de degerătură de totŭ felulŭ, precum şi spre vindecarea ranelorŭ învechite etc. 1 borcănelu 40 cr., cu trimiterea franco 65 cr.

Suculŭ-Spitzwegerich, medicamentŭ contra catarului, răguşelei şi a tusei etc. 1 sticluţă 50 cr.

Aliflă americană contra rheumatismului, celŭ mai bunŭ medicamentŭ la tóte suferinţele rheumatice, junghiurĭ, Ischias (bólă de tremurŭ), junghiu la urechĭ etc. 1 fl. 20 cr.

Prafŭ contra asudării picióreloră, 1 cutiă 50 cr. cu trimiterea francată 75 cr.

Balsamŭ contra guşilorŭ, remediu de încredere spre lecuirea umflăturilorŭ la gâtŭ. 1 flaconŭ 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Essenţă de viaţă, *(Picăturĭ de Praga)* contra stomacului stricatŭ, a mistuirei rele şi greutăţilorŭ de totŭ felulŭ, unŭ remediu de casă escelentŭ. 1 flaconŭ 22 cr.

Balsamŭ englezescŭ, 1 sticluţă 12 cr., 12 sticluţe 1 fl. 20 cr.

Prafurĭ *(Fiakerpulver)* contra catarului, răguşelei, tusei etc. 1 cutiă 35 cr., cu trimiterea francată 60 cr.

Pomadă de Tanochinin de *I. Pserhofer,* cea mai bună dintre tóte remediile pentru crescerea pĕrului. Un borcanŭ 2 fl.

Plastru universalŭ de prof. Steudel, la rane din lovitură şi împunsŭ, la totŭ felulŭ de bube rele şi la umflăturĭ învechite, ce se spargŭ periodicŭ la pi-cióre, la degetŭ, la rănile şi aprinderile de ţiţe şi la multe alte suferinţe de acestŭ soiu, s'a probatŭ de multe orĭ. 1 borcanŭ 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare universală de curăţenia de *A. W. Bulrich.* Unŭ remediu de casă escelentŭ contra tuturorŭ urmărilorŭ digestiunei stricate precum: durere de cap, ameţélă, cârcei la stomach, acrélă în gâtŭ, suferinţe haemoroidale, constipaţiune etc. 1 pachetŭ 1 fl.

Esenţă pentru ochĭ de Romershausen, 1 buteliă 2 fl. 50 cr., ½ buteliă 1 fl. 50 cr.

Afară de preparatele aci numite se mai află tóte specialităţile farmaceutice indigene şi streine, anunţate prin tóte ḑiarele austriace, şi la casŭ, când unele din aceste specii nu s'arŭ afla în depositŭ, se vorŭ procura la cerere cu promptitudine şi câtŭ se póte de eftinŭ.

☞ **Trimiterile prin postă** se efectuéză iute, décă se trimite preţulŭ înainte, séu cu rambursă. ☜

Trimiţêndu-se preţulŭ nainte, (mai bine prin mandatŭ postalŭ) este porto postalŭ cu multŭ mai eftinŭ, decâtŭ la trimiterĭ cu rambursă.

Nr. 30—1888
scol.

Concursŭ.

Pentru ocuparea postului de alŭ 2-lea învĕţătorŭ la scóla confesională gr. cat. din Ilva-mică, prin acésta se escrie concursŭ până *în 1 Decemvrie st. n. a. c.* pre lângă salariu anualŭ de 180 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ au de a-şĭ înainta suplicele lorŭ instruite cu documentele prescrise de legea scolastică până la terminulŭ prefiptŭ, la presidiulŭ senatului scolasticŭ gr. cat. localŭ.

Dela senatulŭ scolasticŭ confes. gr. cat.

Ilva-mică, în 30 Octomvre 1888.

Preşedintele: **Nicolau Georgiţa**, parochŭ.

Notariulŭ: **Damianŭ Nechiti**, învĕţătorŭ.

189,2—2

Anunţŭ.

In o cancelariă advocăţială se caută unŭ scriitorŭ cu scrisóre frumósă şi legibilă, care scie a scrie şi dictando în limba română şi maghiară. **Salariu 20 fl. v. a. pe lună şi cuartirŭ liberŭ.** A se adresa la *Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei"*. 190,3—2

Care este cea mai bună hărtiă pentru ţigărĭ?

Acéstă întrebare fórte importantă pentru fiă-care fumătorŭ de ţigărĭ s'a stabilitŭ deja în modulŭ celŭ mai nedubios.

Nu este reclamă golă, ci unŭ faptŭ constatatŭ prin autorităţĭ scientifice de primulŭ rangŭ pe basa *analisei comparative* a diferitelorŭ hărtii de ţigărĭ mai bune, ce se află în comerţŭ, că hărtia de ţigărĭ

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES"
şi
☞ „DOROBANŢULŬ" ☜

din fabrica **BRAUNSTEIN FRÈRES** la Parisŭ,

65 Boulevard Exelmans.

este cu deosebire cea mai uşóră şi cea mai escelentă.

După ce s'a stabilitŭ acésta între altele prin **Dr. Pohl,** profesorŭ la facultatea technică în Viena, **Dr. Liebermann,** profesorŭ şi conducĕtorŭ alŭ stabilimentului chemicŭ de statŭ în Budapesta, şi o **analisă comparativă,** făcută în Iuliu 1887 după puncte de vedere noue higienice de către **Dr. Soyka,** profesorŭ de Hygieniă la Universitatea nemţéscă din Praga, a produsŭ chiar resultatulŭ strălucitŭ, că hărtiele de ţigărĭ **„Les dernières Cartouches"** şi **„Dorobanţulŭ"** suntŭ cu **23—74% mai uşóre,** şi că împărtăşeşte fumului de utunŭ cu **23—77% mai puţine** părţĭ streine, ca celelalte hărtii analisate. Veritabilă este numai aceeaşĭ hărtiă, a cărei Etiquetă semĕnă cu desemnulŭ aci imprimatŭ şi care pórtă firma **Braunstein Frères.**

Fabrica a deschisŭ unŭ depositŭ pentru vêndare en gros a **hărtiei de ţigărĭ şi a tuburilorŭ pentru ţigărĭ**

BRAUNSTEIN FRÈRES, 193,50—49

WIEN, I. Bez., Schottenring Nr. 25,

şi află aceste articole la tóte firmele mai marĭ, carĭ au de vêndare asemenea mărfurĭ.

Sz. 250—1888. végr.

Arverési hirdetmény.

Alólirt birósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. törvényszéknek 3552—1888 sz. a. kelt végrehajtást rendelö és a brassói kir. járásbiróságnak 5609—1888 kiküldetést tartalmazó végzése folytán Schmidt Gusztáv javára Lohse Hermann ellen 204 frt. 94 kr. töke, ennek 1888 év *Iunius hó 6 napjától* számitandó 6% kamatai és eddig összesen 27 frt. 20 kr. perköltség követeles erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 379 frt. 40 krra becsült ingóságok u. m. festékek, többnemü ecsetek és házi butorok nyilvános árverés utján el fognak adatni.

Mely árverésnek a 7009—1888 sz. kiküldetést rendelö végzés folytán a helyszinén, vagyis Brassó belváros, nagyutcza 512 ház sz. alatt leendö eszközlésére 1888-ik évi *November hó 24-ik* napjának délután 3 órája határidöül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintet ingóságok ezen árverésen, az 1881 évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérönek becsáron alól is elfognak adatni, a netalán elsöbbségi igénylök pedig felhivatnak, miszerint jogaikat az emlitett t. cz. 111. és 112. §-a alapján árverezés megkezdéseig érvényesitség.

Az elárverezendö ingóságok vételára az 1881 évi LX. t. cz. 108. §-a szerint fizetendö.

Kelt Brassóban 1888 év November hó 12 án.

Borsos,
kir. birósági végrehajtó.

190

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurecĭ la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Reşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ